

קו לחינוך

זיליין מסכך לשנה י"ל תשס"ח
קו לחינוך מאחז לקוראיו
חופשה נעימה

הקו שלך למידע חינוכי

גיליון 449 ♦ כג' סיון תשס"ח ♦ 26.6.2008 ♦ משוגר למנויים בלבד ♦ www.kavnet.co.il ♦ kav1@bezeqint.net
מו"ל ועורכת: סיגל בן-ארצי | עריכה: מיכל חביב | המערכת: זהבית 4 יבנה | טל. 03-6354484 | פקס. 03-6354490

מנכ"לית משה"ח; "יש לי תוכניות מרחיקות לכת לייעול עבודת המטה"

"לא ייאמן עד כמה המערכת הסתרבלה בשבע השנים האחרונות", אומרת עמיחי על השינויים שחלו במשה"ח מאז שכינה לראשונה כמנכ"לית

איפה שהכי צריך אותן. כשבכירים פורשים לגמלאות, אי אפשר להביא במקומם כוח אדם חדש ואיכותי. אין יכולת לתמרן. אנחנו נאלצים למצוא פתרונות שלא תמיד הם הטובים מבחינת היעילות והאיכות".

לדבריה, כל מינוי של בכיר במטה צריך לקבל אישור מוועדת חריגים עליונה, שבראשה עומדים נציבי שירות המדינה והממונה על התקציבים.

עמיחי חושפת, כי לאחרונה הציגה בפני נציבות שירות המדינה והממונה על התקציבים תוכנית להתיעלות אמיתית בכוח האדם במטה משה"ח. לדבריה, התוכנית לוקחת בחשבון הכפפת גורמים במשרד, שמטפלים כיום בנושאים חופפים, תחת גוף ארגוני אחד. כזכור, בדו"ח מבקר המדינה האחרון הובעה ביקורת קשה על כך שגורמים שונים במשה"ח מטפלים בנושא האלימות במערכת החינוך ללא כל שיתוף פעולה ביניהם.

(המשך בעמ' 3)

שלומית עמיחי מונתה בתחילת שנת הלימודים הנוכחית למנכ"לית משה"ח. כידוע, כבר שימשה עמיחי בתפקיד זה בתקופת כהונתו של יוסי שריד כשר החינוך, ופוטרה עם מינויה של השרה הקודמת, לימור לבנת.

בראיון לקו לחינוך מספרת עמיחי על המצב שמצאה במטה משה"ח עם כניסתה מחדש לתפקיד; "בשבע השנים שבהן נעדרתי ממשה"ח השתנה המטה מאוד. כל דבר נהיה מורכב יותר. לא ייאמן עד כמה המערכת הסתרבלה ועד כמה היכולת לקבל החלטות נהייתה קשה ומורכבת, כמעט בלתי אפשרית". עמיחי טוענת גם, כי קיים מחסור בכוח אדם בפיקוח ובמשרות בכירות במטה. הטענות על סרבול במטה מחד ומחסור בכוח אדם מאידך, נראות לכאורה כסותרות, אבל לדברי עמיחי אין זה כך. המנכ"לית מסבירה; "מצאתי משרד שעל פי החלטות ממשלות קודמות התחייב לקיצוץ דרמטי במטה. חסרות היום משרות

מנהלי מחלקות החינוך דורשים ממשה"ח שותפות אמיתית

לטענת יו"ר איגוד מנהלי מחלקות החינוך; ללא שותפות אמיתית עם ראשי מחלקות החינוך משה"ח הוא נכה

כנס גדול בנושא הרפורמה", אומר קמינסקי. לדבריו, הקשר בין מנהלי מחלקות החינוך למטה משה"ח ולמחוזות אינו יציב. ישנם גורמים במשה"ח המשתפים את המנהלים וישנם אחרים "שעושים רק הצגה של שיתוף".

לטענת קמינסקי; "ללא שותפות אמיתית עם מנהלי מחלקות החינוך משה"ח הוא נכה. רק בשותפות אמיתית ניתן יהיה לקדם מהלכים במערכת החינוך".

קמינסקי מספר, כי עבור איגוד מנהלי מחלקות החינוך הייתה תשס"ח שנה סוערת במיוחד. השביתה בחינוך העל יסודי העמידה את המנהלים בפני לחץ ציבורי ופוליטי כבד של התושבים וראשי הרשויות.

(המשך בעמ' 2)

"השנה פרסמנו ניירות עמדה רבים העוסקים במקום המקצועי שלנו במערכת החינוך", כך אומר יו"ר איגוד מנהלי מחלקות החינוך ברשויות המקומיות, אבי קמינסקי, בראיון לקו לחינוך. לדבריו, לא פעם האיגוד היה צריך להפנות את תשומת ליבם של קברניטי משה"ח לעובדה שקיימת שותפות בין השלטון המקומי והמשרד. לדבריו חוסר השיתוף של מנהלי מחלקות החינוך בא לידי ביטוי גם ברפורמת אופק חדש. "בחוברת הראשונה על הרפורמה לא הוזכרה ולו פעם אחת הרשות המקומית ותפקידו של מנהל מחלקת החינוך ביישומה. נאבקנו על המקום שלנו באופק חדש. המאבק נשא פרי, והרפורמה רק תרוויח מכך. כעת אנו מארגנים, בשיתוף משה"ח,

מרכז הזמנות ארצי למערכת החינוך

עד 30% חיסכון בעלויות הרכש של בית הספר

טל' 03-6354483/4/8

מרכז ההזמנות של קו לחינוך עובד עם כ-500 נותני שירותים למערכת החינוך, מה שמאפשר לנו לדרוש הנחות ניכרות עבור לקוחותינו.

דרך מרכז ההזמנות שלנו תוכל להזמין כל מה שבית הספר צריך, כמו ציוד, מופעים, טיולים, אירועים, תוכניות לימודים והעשרה ועוד.

קו לחינוך

טל': 03-6354483/4/8, פקס: 03-6354490, דוא"ל: kav1@bezeqint.net

מנהלי מחלקות החינוך דורשים ממשה"ח שותפות אמיתית

(המשך מעמ' ראשון)

האיגוד גם מתכוון בשנה הבאה להרחיב את השותפויות בחינוך הפורמאלי והבלתי פורמאלי עם אגפי הרווחה ברשויות המקומיות. קמינסקי צופה, כי הבחירות לראשות הרשויות המקומיות, שיתקיימו בעוד כחמישה חודשים, ישפיעו על עבודת מנהלי מחלקות החינוך. לקראת תחילת שנת הלימודים יופעלו על המנהלים לחצים כבדים מהרגיל של תושבים ובעלי תפקידים פוליטיים ברשויות המקומיות, בנושא שיבוץ תלמידים במוסדות החינוך ובנושאים נוספים.

תוכנית להכשרת מאמנים בהתמחות משפחתית מערכתית

מכון שינוי מתמחה למעלה מ-22 שנה בתהליכי שינוי בחשיבה מערכתית אסטרטגית, ובטיפול משפחתי וזוגי קצר מועד. המכון מהווה חלוץ בתחום הפיתוח והיישום של ה"אימון בהתמחות משפחתית מערכתית". פיתוח שהתאפשר הודות לעבודה משותפת של מטפלים משפחתיים, מאמנים ויועצים ארגוניים. התוכנית הינה תוכנית שנתית, הכוללת 42 מפגשים במשך 223 שעות אקדמיות. התוכנית מקנה ידע ומיומנויות הנחוצים ליישום התערבות אימונית אסטרטגית ביחידים ובמשפחות, וכן להתערבות מתוך הבנת מעגל ההתפתחות הנורמטיבית של המשפחה והזוג כמערכת דינאמית. כמו כן כוללת התוכנית הכרת סוגיות זוגיות ומשפחתיות הניתנות להתערבות "אימונית" בשונה מאלו הדורשות התערבויות "טיפוליות". התוכנית מעודדת שיתוף פעולה אפקטיבי עם המטפל המשפחתי-זוגי ליעול וקיצור הטיפול. התוכנית מיועדת לאנשי מקצוע ממקצועות החינוך, הייעוץ והטיפול לגוונים.

לפרטים נוספים ולהרשמה ליום הפתוח לקביעת ראיונות, ניתן להתקשר למזכירות המכון. טל': 09-9551973, או דרך אתר המכון <http://www.machonshinui.co.il>

מנהלי מחלקות החינוך נדרשו למצוא במהירות פתרונות חינוכיים לתלמידים המושבתים וליישם אותם. לדבריו, לחלק ממנהלי מחלקות החינוך היו תוכניות מגירה להפעלת התלמידים בעת שביתה, אך לחלק מהם לא היו כאלו, מה שהקשה עליהם מאוד. נושא נוסף, שלו הקדיש האיגוד שעות ומשאבים רבים השנה, היה המאבק נגד ביטול "חוק מנהל מחלקת חינוך" (חוק הרשויות המקומיות 2001), במסגרת יישום חוק העיריות החדש. חוק העיריות, שעדיין לא אושר, מבטל למעשה את תנאי העסקתו של מנהל מחלקת החינוך ברשות המקומית. מאבק האיגוד נגד החוק כלל הקמת לובי בקרב חברי כנסת ושרים. יש לציין, כי לפני שחוק חוק מנהל מחלקת חינוך, היה מעמדם של המנהלים ברשות המקומית רעוע. מנהלים לא מעטים היו מינוי פוליטי, ולא תמיד היו בעלי השכלה אקדמית או תעודת הוראה כנדרש כיום. כמו כן, לא נדרש ראש רשות המקומית להעסיק מנהל מחלקת חינוך. עבור מנהלי מחלקות החינוך משמעות ביטול החוק היא למעשה "השבת הגלגל אחורה".

יש לציין, כי מרבית מנהלי מחלקות החינוך הם חברי הסתדרות המורים. למרות זאת, שילובם של מנהלי מחלקות החינוך בהסכם השכר הקיבוצי של הרפורמה לא היה מובן מאליו עבור פקידי האוצר, וגם הוא דרש השקעת מאמצים מהאיגוד.

לדברי קמינסקי, בשנה הבאה יעסוק האיגוד במספר תחומים מרכזיים, שאחד מהם יהיה נושא המפקח היישובי המתכלל. מדובר בתפקיד חדש, שנגזר בעיקר מהצמצום במספר המפקחים במערכת החינוך. המפקח המתכלל יהיה האחראי מטעם משה"ח לכל מערכת החינוך ביישוב. קמינסקי מטיל ספק ביעילותו של תפקיד המפקח המתכלל. לדבריו, הוא אינו בטוח שלמפקח מתכלל, המגיע, למשל, מהפיקוח על החינוך העל יסודי, יהיו את הכישורים להיות אחראי למה שקורה בגני הילדים.

בונה מערכת? קח פטל!

קחו את "פטל" לניסיון ללא התחייבות וסדרו לעצמכם את המערכת

סדר בעבודה
< מניעת התנגשויות
< מניעת כפילויות

נוחות מקסימלית
< סדין היערכות ממוחשב לחלוטין
< עבודה בצבעים (מורים, מקצועות, כיתות)
< סיכום אוטמטי של כל תיקני המורים והכיתות השונים
< כל הדוחות בלחיצת כפתור

מותאם ל"אופק חדש"

גמישות ועצמאות
< בניית מערכת גם מהבית
< יכולת ביצוע שינויי מערכת במהלך השנה
< מוכנות מלאה לביקורות

גם בפרטים הקטנים
< כל מקורות המימון (משרד, עירייה ועוד)
< כל מרכיבי המשרה (חינוך, ניהול, חינוך מיוחד ועוד)

בשיתוף עם בוני מערכות שעות ברחבי הארץ, הפכנו את תהליך בניית מערכת השעות לקל, ידידותי ומהיר. "פטל" מותאמת במיוחד בשבילך מבלי לשנות הרגלים קיימים

"פטל" הותאמה במיוחד!
לבתי הספר היסודיים ולחינוך המיוחד
www.petel4school.com
הורידו עכשיו גירסת ניסיון חינם!

קורטקס פתרונות תוכנה ליעול ארגוני

גזר 4 ת"א | טל': 03-5275337 | אתר: www.petel4school.com | דוא"ל: sales@petel4school.com

מנכ"לית משה"ח; "יש לי תוכניות מרחיקות לכת לייעול עבודת המטה"

(המשך מעמ' ראשון)

"יש לי תוכניות מרחיקות לכת לייעול בעבודת המטה, בתנאי שיתנו לי גמישות ראויה, שאוכל להניע את השינוי. כרגע עוד אין לי תשובה אם התוכנית שהגשתי תאושר", אומרת עמיחי. באחד הכנסים בהם השתתפה עמיחי במהלך השנה, היא כינתה את רפורמת אופק חדש "התחדשות". המנכ"לית טענה, כי רפורמות גדולות אינן מצליחות, וכינתה את הרפורמה "שינוי שאינו חובק עולם, אבל יותר מתוספת שכר למורים". בראיון איתה עמיחי עומדת על דעתה, ששינוי מצליח רק כשמסמנים יעד ומטפסים במימושו לאט-לאט.

עם זאת, היא מסכימה שמערכת החינוך בישראל אכן זקוקה לרפורמה גדולה. לדבריה, השאלה היא איך ניגשים לרפורמה כזאת; האם הולכים מראש על ביצוע שינוי גדול בבת אחת, או ש"חותכים את היישום לפלחים". לדבריה, ברפורמת אופק חדש התכנון נעשה בפלחים. הפלח הראשון הוא השינוי בחינוך היסודי, שגם הוא כשלעצמו מורכב מאוד.

לשאלה; "האם מסגרת אופק חדש הקיימת מתאימה גם לחינוך העל יסודי", עונה עמיחי, כי המתכונת של הרפורמה בחינוך היסודי, אינה מתאימה בדיוק לחינוך העל יסודי, ונדרשות התאמות שונות. לדבריה, יש לזכור שבחינוך העל יסודי קיימות הגדרות תפקיד מעט שונות מאשר בחינוך היסודי, כמו שעות תפקיד וגמולי בגרויות. עם זאת, סבורה המנכ"לית, כי התפיסה של הרפורמה בחינוך העל יסודי צריכה להיות דומה לזו של הרפורמה בחינוך היסודי. לדבריה, הרפורמה בחינוך העל יסודי צריכה לכלול שעות שהייה של המורה בביה"ס במשך יום שלם, וחלוקה של העבודה לשעות הוראה פרונטאליות, שעות עבודה פרטניות ושעות עבודת צוות. לדבריה, בחינוך העל יסודי אפשר יהיה להכניס לשעות הפרטניות למידה משמעותית, למשל באמצעות הכנת עבודות חקר. עמיחי מוסיפה, כי הרפורמה תצליח רק באמצעות גיוס כוחות הוראה חדשים וטובים.

על הצעדים שאותם עושה משה"ח כדי להבטיח שכוחות הוראה כאלו אכן יגיעו למערכת החינוך אומרת עמיחי; "אנחנו עומדים עתה בראשיתה של תוכנית 'הטובים להוראה', שבמסגרתה אנו מחפשים דרכים למשוך כוחות חדשים וברמה גבוהה. במסגרת התוכנית תוצג כשליחות הפנייה להוראה. המסר יהיה 'אנחנו צריכים אתכם ונעזור לכם להיקלט במערכת החינוך'". לדבריה, היא שמחה למצוא שהעלאת רף הקבלה למכללות לא גרמה להפחתה במספר המועמדים להוראה. עמיחי מוסיפה, כי למשה"ח אין עדיין נתונים לגבי מספר הנרשמים ללימודי הוראה בשנה הבאה מכיוון שחלק ניכר מההרשמה מתקיימת בחודשי הקיץ.

המנכ"לית מציינת, כי משה"ח גיבש רעיונות רבים לעידוד הפנייה של צעירים מוכשרים להוראה. לדבריה, חלק מהרעיונות יהפכו לתוכניות שהמשרד יקצה משאבים ליישומן.

על המחסור ההולך וגדל במורים למתמטיקה, מדעים, אנגלית, אומרת המנכ"לית כי הוא ידוע לראשי משה"ח. לדבריה, גם לפני שבע שנים, כשכינה לראשונה כמנכ"לית, בעיה זו הייתה קיימת. "יש לנו צוות שמגבש הצעות אופרטיביות לגיוס מורים במתמטיקה, מדעים ואנגלית", מציינת עמיחי. לדבריה, אחת ההצעות המונחות על שולחנה היא לגייס "אנשים טובים" מתחום ההיי-טק, המתאימים להוראה. מורים אלה יעבדו במערכת החינוך מתוך שליחות, אולי אפילו בחלקי משרה, במקביל לעבודתם העיקרית. "לא מדובר פה באיזו תרופת פלא. אני יכולה רק לציין כי הטיפול בנושא עלה מדרגה במשה"ח לשלב הדחוף. אי אפשר לעשות שינוי גדול מהיום למחר. אנחנו חייבים למפות את החסרים במורים לטווח הארוך,

ולערוך תכנון רב שנתי. מהמיפוי ייגזרו גם הפתרונות", אומרת עמיחי.

בשנים האחרונות הולכת וגדלה מעורבות המגזר השלישי במערכת החינוך. לדברי עמיחי היא מודעת למעורבות הנרחבת והלא מפוקחת של המגזר השלישי במערכת החינוך, ולבעיית אי-השוויון בחלוקת המשאבים של ארגונים במוסדות החינוך. כיום ניתן למצוא במערכת החינוך בתי"ס שבהם פועלות עשר קרנות ועמותות ואף יותר, ולעומתם בתי"ס שבהם לא פועל אף ארגון מהמגזר השלישי.

עמיחי מציינת, כי בקרוב ימונה סמנכ"ל בנושא הכשרה והשתלמויות, שיעסוק בנושא המגזר השלישי ושוויון ההזדמנויות במערכת החינוך. הסמנכ"ל יהיה אחראי לפיקוח על פעילות ארגוני המגזר השלישי ועל מיפוי היוזמות השונות שהם מפעילים, ויגבש קריטריונים שהם יחויבו לעמוד בהם.

לדברי עמיחי, במסגרת השינוי שיונהג בנושא זה יוכל מנהל ב"ס לקבל שירותים רק מארגון חיצוני שיקבל רישוי לכך ממשה"ח. "מדובר בשינוי דרמטי ומרחיק לכת, אבל אני בטוחה שיתקבל בברכה. לכולם ברור היום, שלפחות בחלקו העסק הזה יצא מכלל שליטה", מוסיפה המנכ"לית. לדבריה, ממנהל ביה"ס נדרש כיום להיות בעל כלים המאפשרים לו לבחון את פעילות הגוף שנכנס לביה"ס. המנהל גם נאלץ לעמוד בפני לחצים כבדים של הרשות המקומית, שמבקשת להכניס לביה"ס ארגון זה או אחר. הקריטריונים שיגבש משה"ח יחסכו מהמנהלים קשיים אלה.

מכללת סמינר הקיבוצים

מחלקת חרבות ישראל, צינור דמוקרטיה מקר, מנכ"לית משה"ח

מכללת סמינר הקיבוצים

אוניברסיטת תל-אביב
בית הספר לחינוך ע"ש חיים וג'ואן קונסטנטינו

משרד החינוך בישראל

קול קורא

נפתחים לימודי תעודה בתחום מתפתח ומבוקש במשרד החינוך:

תעודת מומחה חינוך ישראלי - לתרבות יהודית הומניסטית

העצמת צוותי ניהול דרך לימוד, הרחבת החזון החינוכי ויישומו בבית הספר

היקף התכנית: 84 שעות שנתיות למשך שנתיים, מפגשים בני 4 שעות אחת לשבועיים.

סגל מרצים מובילים, ביניהם:
פרופ' יובל דרוז - ראש בית הספר לחינוך באוניברסיטת תל-אביב
פרופ' יעקב מלכין - דיקן אקדמי ב'תמורה' - המכון הגבוה להכשרת מנהיגות יהודית חילונית
דר' רון מרגולין - ראש תכנית "מלמדים" - לימודי מ.א. להכשרת מורים למקצועות היהדות המשותפת לאוניברסיטת תל אביב ומכון שלום הרטמן.
דר' נמרוד אלון - ראש המכון למחשבה חינוכית, מכללת סמינר הקיבוצים
פרופ' זק שלנגר - פרופ' אמריטוס בפקולטה למדעי הרוח באוניברסיטה העברית.
דר' קובי גוטמן - מנהל המרכז להכשרה ולפתוח מנהלים, מכללת סמינר הקיבוצים
מר דב לאוטמן - חתן פרס ישראל, י"ר מפעל הטקסטיל "דלתא", נשיא התאחדות התעשייתיים לשעבר וחבר הנהלת משמר החינוך

בואו לחולל שינוי בתרבות ובהישגי בית הספר

לתיאום ראיון קבלה:
נא לפנות בטלפון 1-700-70-4884
מתאמת התכנית - יעל ניב
yaelniv@hinuch.org.il

אופק חדש; על משמעותו האמיתית של הביטוי "שינוי תוך כדי תנועה"

בשנת הלימודים הבאה תתרחב הרפורמה ל-750 בתי"ס, שהם כשליש מבתיה"ס בחינוך היסודי. כאן כבר מדובר על היקף נרחב של יישום, כאמור - ללא ניסוי מקדים.

תוצאות המיצ"ב יגלו

מתי נקבל נתונים ראשונים על הצלחת הרפורמה או כישלונה? רק בעוד כשנה וחצי, כשיתפרסמו תוצאות המיצ"ב של שנת הלימודים הבאה, תשס"ט. עובדה זו ציינה שרת החינוך בשדרות בשבוע שעבר. תמיר אמרה כי היא כבר מחכה לראות את המיצ"בים של שנה הבאה. "נראה איפה היינו יותר אפקטיביים", אמרה השרה. מכיוון שמדובר ברפורמה ללא תוכנית מפורטת, נראה כי הצלחתה תלויה במידה רבה במנהלי בתי"ס המיישמים אותה בשטח. על המנהלים מוטל לבנות מערכת שעות גמישה, שתבטיח שהתלמידים הזקוקים לכך ייהנו משעות תגבור, אך לימודיהם במקצועות האחרים לא ייפגעו. כמו כן מוטל על המנהלים להיות כל הזמן עם "יד על הדופק", ולוודא שהשעות הפרטניות מנוצלות בצורה האפקטיבית ביותר, ושלפחות בחלק משעות השהייה מיושמים עבודת צוות ולמידת עמיתים.

מחסור בתשתיות

בחלק ניכר מבתי"ס שנכנסו השנה לשלב א' של רפורמה לא הוקמו עדיין התשתיות המתאימות - ובעיקר פינות העבודה למורים. זאת למרות שלרשויות המקומיות הוקצו תקציבים למטרה זו. מתברר, שחלק מהרשויות המקומיות החליטו שהתקציב שהוקצה להן אינו מספיק להקמת התשתיות הנדרשות והקיפאו אותו. בתי"ס אחרים נקטו יוזמה, והקימו בעצמם פינות עבודה מאולתרות. כך, למשל, סיפרה לקו לחינוך מנהלת בי"ס אלחורש בנצרת, לוטפייה שיהאד, כי בבית ספרה הוכנו הפינות המיועדות לעבודה פרטנית על ידי הורים מתנדבים, נגרים במקצועם. חלק מהפינות הוצבו בפרוזדור ביה"ס, וחלק אחר בחדר ספרייה ישן. ומה לגבי תקצוב התשתיות לשלב ב' של הרפורמה, שבמסגרתו אמורים להצטרף בשנת הלימודים הבאה כ-440 בתי"ס לאופק חדש? משרד האוצר ביקש להקצות למטרה זו תקציב מצומצם של כ-20 מיליון ש"ח בלבד - פחות מ-50 אלף ש"ח לכל בתי"ס. בתגובה, הכריז מזכ"ל הסתדרות המורים, יוסי וסרמן; "לא נלך לשלב ב' של הרפורמה בלי תשתיות ברמה סבירה". האיום הזה עשה את שלו, התקציב שהקצה האוצר להקמת התשתיות עלה, ועתה הוא עומד על כ-75 מיליון ש"ח.

הביטוי "שינוי תוך כדי תנועה" נאמר השנה לא מעט בקשר לרפורמת אופק חדש על ידי שרת החינוך, יולי תמיר, ובכירים במשה"ח. ביטוי זה מתאר במילים בעלות גוון ניטראלי ואפילו חיובי, יישום חפוז של רפורמה, שבבסיסה אין תוכנית מפורטת או תהליך מקדים של ניסוי בן מספר שנים. ניסוי כזה מתבקש כשמנהיגים שינוי בהיקף נרחב. לשם השוואה, על גיבוש רפורמת דברת שקדו עשרות חברי הוועדה וועדות המשנה במשך כשנה. במפגש עם מורים ומנהלים בשדרות בשבוע שעבר, ציינה שרת החינוך כי אופק חדש היא ביטוי לניצול שעת כושר, שנוצרה לאחר שמשרד האוצר הביע את נכונותו להשקיע תקציבים גדולים ברפורמה בחינוך. על הרפורמה עצמה אמרה השרה: "הופתענו לטובה מתהליכים בתוך בתי"ס". נמשיך ללמוד תוך כדי תנועה. אתם תוך כדי יישום, ואנחנו לומדים מכם".

מנכ"לית משרד החינוך, שלומית עמיחי, אמרה על הרפורמה בכנס של איגוד מנהלי מחלקות החינוך בשלטון המקומי, שנערך לפני מספר חודשים; "אנחנו מדברים על משהו אחר, לא חובק עולם, אבל יותר מתוספת שכר למורים. רפורמות חובקות עולם נכשלות. השינוי הזה יצא לדרך בקשיים רבים, וכמו שאנחנו רגילים - בריצה, בלי להמתין לתוכנית חומש. אבל אנחנו כבר שם".

תוכנית מצומצמת

ניתן לקבוע, שרפורמת אופק חדש מציבה תקצוב עם תוכנית מצומצמת, המסתכמת בעיקר בתוספת שכר תמורת תוספת שעות עבודה למורים. זאת בניגוד לרפורמת דברת, שהציבה תוכנית מקיפה ללא תקצוב.

יתרונה המרכזי של אופק חדש, כפי שמסתמן כיום, הוא השעות הפרטניות. מכיוון שהתוכנית נתנה לשעות אלה מסגרת כללית בלבד, נוצרו להן בבתי"ס המיישמים את אופק חדש כל מיני שימושים, יצירתיים יותר ופחות. בדרך כלל מנוצלות השעות לתגבור תלמידים חלשים, אך יש מורים שעושים בהן שימוש לקידום תלמידים מצטיינים, או לביצוע פרויקטים מיוחדים עם קבוצות של תלמידים, למשל בנושא איכות הסביבה.

על רפורמת אופק חדש יש לא מעט ביקורת בקרב אנשי חינוך ואקדמיה. כך, למשל, ביקר מנכ"ל משה"ח לשעבר, שמשון שושני, בכנס הרצליה האחרון את שרת החינוך על כך שהציגה את מטרתה העיקרית של הרפורמה כ"קשר אישי טוב יותר בין מורה ותלמיד". לדבריו, תמיר לא גילתה מספיק אומץ להכריז על רפורמה שמטרתה המרכזית היא מצוינות של מערכת החינוך.

שמחה להציג בפניכם מבחר חבורות

שנכתבו ושנערכו על ידי אנשי חינוך מומחים ומותאמות לשיטות ולתכניות הלימודים של משרד החינוך.

סדרה של ארבע חבורות בליווי שקפים

למורה ציפי לכיתות א' עד ו'

אני הראשון בחשבון לכיתות א' עד ו'

אנגלית קלה מבחר הקלסיקות בשפה מודרנית בכל עמוד תרגומן מילים קשות

עברית שפה יפה לכיתות א' עד ג'

מבחר גדול של חבורות בהבנת הנקרא ובחשבון לכיתות א'-ו' ובאנגלית לכל הרמות

- לימוד ותרגול
- עזר
- חבורות קיץ

לתיאום פגישת היכרות ולביצוע רכישה מרוכזת, 09-8986129 www.ofarimbooks.co.il

רצף כישלונות של תלמידי ישראל במבחנים הבינלאומיים ובמיצ"ב

במגזר היהודי 61.3, ובמגזר הערבי - 45.9 בלבד. תוצאות המבחנים הבינלאומיים גם הצביעו על נתון קשה נוסף - התברר כי ישראל היא שיאנית עולמית ברמת הפערים בהישגים בין התלמידים החזקים והחלשים. פערים אלה מיוחסים לכך שאוכלוסיות חזקות בישראל רוכשות תגבור והעשרה לימודיים לילדיהם, בעוד שהאוכלוסיות החלשות נאלצות להסתפק בסל החינוך המצומצם שמספק להן משה"ח.

במסיבת העיתונאים שבה הוצגו תוצאות מבחני פיז"ה שררה אווירה קשה של ייאוש. שרת החינוך אמרה, כי "תוצאות המבחנים מצביעות על כישלון מתמשך של מערכת החינוך". תמיר אף הוסיפה, כי "צריך לחשוב מחדש ובאומץ על שאלת ההטרוגניות בכיתה, שבגללה נפגעים התלמידים החלשים והמצטיינים". "אנו משקיעים, אבל יש הרגשה שהתוצאות הולכות ומידרדרות - בהישגים, בערכים ובאלימות", אמרה מנכ"לית משה"ח באחד הכנסים שבהם הופיעה באותה עת.

כפתרון להידרדרות בהישגים במבחנים, הציגו ראשי מערכת החינוך שוב ושוב את יישום רפורמת אופק חדש בכל חטיבות הגיל. כמו כן, עשה משה"ח ניסיון לפנות לעזרת אנשי החינוך בשטח בשיקום מערכת החינוך. ניסיון זה מתקיים באמצעות מפגשי "המרחב הפתוח". במפגש הראשון, שנושאו היה "מהו השינוי שלו אנו מייחלים במערכת החינוך ומה עלינו לעשות כדי לממשו?", השתתפו צמרת המשרד, ראשי המחוזות וכשלוש מאות מורים, מנהלים, אנשי אקדמיה, נציגים מארגוני המורים, מהמגזר השלישי ועוד. במפגשים גובשו הצעות פעולה בנושאים העומדים על סדר היום החינוכי. המפגשים ממשיכים גם כיום בקבוצות עבודה מצומצמות יותר בנושאים השונים. בשבועות האחרונים החלו להתקיים מפגשים דומים גם במספר ערים גדולות, כמו תל אביב וחיפה.

בחודשים נובמבר-דצמבר 2007 נחשפה בפני הציבור סדרת כישלונות נחרצים של תלמידי ישראל במבחני המיצ"ב ובמבחנים הבינלאומיים פיז"ה ופירלס.

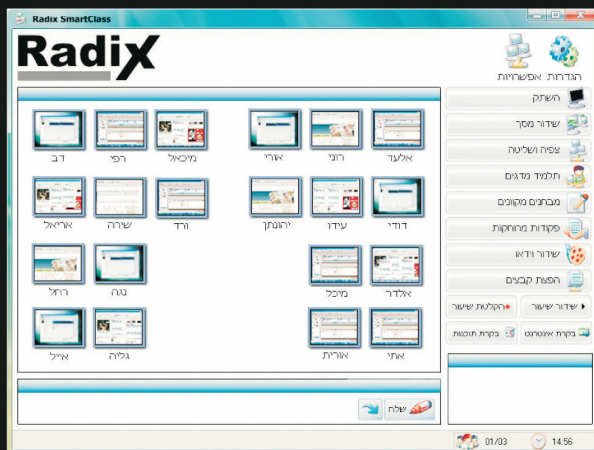
במבחני פיז"ה, שעורך ארגון המדינות המתועשות - OECD, דורגו התלמידים הישראלים במקום ה-39 מבין 57 מדינות. במבחנים נבדקת, באמצעות שאלות מורכבות ורב-תחומיות, רמת החשיבה וההבנה במתמטיקה, מדעים ושפת אם בקרב תלמידים בני 15. במבחן פירלס, שעורך הארגון הבינלאומי IEA, דורגו התלמידים הישראלים במקום ה-31 מבין 45 מדינות. המבחן בודק את רמת הקריאה והבנת הנקרא בקרב תלמידי כיתות ד'.

גם במבחני המיצ"ב היו הישגי התלמידים נמוכים במיוחד. כך, לדוגמה, היה הציון הממוצע במתמטיקה אצל תלמידי כיתות ה' 56.9 לעומת 67 בשנה הקודמת. גם במדעים ובאנגלית חלה הידרדרות בהישגי התלמידים. "נקודת האור" היחידה במיצ"ב הייתה השיפור בהישגי התלמידים מהמגזר היהודי במבחן בעברית. תוצאות המבחנים הבינלאומיים ומבחני המיצ"ב חשפו פערים גדולים בין הישגי התלמידים במגזר היהודי ובמגזר הערבי בישראל. במבחן פירלס, למשל, הגיעו התלמידים מהמגזר היהודי למקום ה-11, בעוד שהתלמידים מהמגזר הערבי - למקום ה-40. ראשי משה"ח ייחסו עובדה זו לקשיים של תלמידי המגזר הערבי, הרגילים לשפה הערבית המדוברת, להטמיע את שפת הקריאה והכתיבה - הערבית הספרותית. מהתלמידים נדרש, כבר בכיתות הנמוכות של ביה"ס היסודי, ללמוד למעשה שפה זרה נוספת. יש לציין, כי בעיה זו הועלתה על ידי חוקרים מהאקדמיה כבר בתחילת העשור, אבל משה"ח לא פעל עד כה כדי לנסות לפתור אותה. גם במתמטיקה נחשף במבחנים השונים פער גדול מאוד בין התלמידים במגזר היהודי ובין התלמידים במגזר הערבי. כך, למשל, במבחני המיצ"ב במתמטיקה היה הציון הממוצע של התלמידים

Radix SmartClass

תוכנת שליטה לכיתת הדרכה

Radix

התוכנה המתקדמת ביותר לשליטה וניהול כיתת הדרכה, במחיר ואיכות ללא תחרות!

הפוך כל כיתת מחשבים רגילה לכיתה חכמה אינטראקטיבית המאפשרת ניטור והגבלת פעילות בזמן אמיתי, בלי לקום מהכיסא... שידור מקרן ולוח חכם ישירות למסכי התלמידים כדי שגם בשורה האחרונה יוכלו לראות היטב... השתלטות על מחשבים להדגמה וקידום בקצב אישי, ועוד.

Radix SmartClass מותקנת באילפי כיתות ומרכזי הדרכה, בישראל וברחבי העולם!

טל: 03-9606350 | פקס: 03-9607104
www.radix.co.il | info@radix.co.il

בתשס"ח; דו"חות לא מחמיאים על מערכת החינוך במגוון תחומים

הדו"ח, כי המלצות הוועדות הרבות שעסקו בעשור האחרון בנושא האלימות בבתי"ס, אינן מיושמות בחלקן או במלואן. על פי הדו"ח, משרד החינוך ממשיך בצורה עיקשת תוכניות למניעת אלימות ושיפור האקלים הבית ספרי שלא הוכחו כיעילות במשך שנות יישום לא מעטות. לעומת זאת, הפסיק המשרד להפעיל תוכניות אחרות שנמצאו יעילות. הדו"ח גם חשף אי שיתוף פעולה בין היחידות השונות במטה משה"ח העוסקות בטיפול באלימות תלמידים ומניעתה, כמו מינהל חברה ונוער ושפ"י, ובין לבין הנהלת המשרד. כך, למשל, הוחלט בשפ"י להתעלם מהוראת מנכ"ל משה"ח הקודם, שמואל אבואב, לערוך מיפוי לתוכניות למניעת אלימות הפועלות במערכת החינוך.

עוד מצא הדו"ח, כי מימון התוכניות למניעת האלימות אינו נמצא בבסיס התקציב של משה"ח. למשרד גם אין נתונים על התקציב הכולל שהוא מקצה לתוכניות אלו בשנים האחרונות. הדו"ח גם חשף את העובדה, שבתחום מניעת האלימות קיים פער גדול בין בתי"ס חזקים, המשרתים אוכלוסיות מבוססות, ובין בתי"ס המשרתים אוכלוסיות חלשות. בתי"ס החזקים רוכשים תוכניות למניעת אלימות שהוכחו כיעילות מגופים חיצוניים. בתי"ס החלשים מסתפקים בתוכניות של משה"ח, שיעילותן, כאמור, מוטלת בספק. גם הדו"ח השנתי של בנק ישראל, שהתפרסם בחודש מרס האחרון, לא החמיא למערכת החינוך. הדו"ח ייחד פרק לנושא "ההרכב החברתי-כלכלי של התלמידים והשפעתו על הישגיהם בבחינות הבגרות".

הדו"ח חשף, כי הפערים במערכת החינוך בין תלמידים מבוססים ותלמידים מאוכלוסיות חלשות הולכים וגדלים, ומתבטאים בשיעור הזכאות לבגרות ובאיכות התעודות.

השנה התפרסמו מספר דו"חות לא מחמיאים, שערכו גופים ממלכתיים על התנהלות מערכת החינוך. אחד מהבולטים בגופים המבקרים הוא מרכז המידע והמחקר של הכנסת. המרכז ערך השנה עבור ועדת החינוך של הכנסת מגוון דו"חות מפורטים, המספקים תמונת מצב עדכנית על מערכת החינוך. בין נושאי הדו"חות; הוראת המתמטיקה, הוראת הלשון העברית, סייעות לילדים עם צרכים מיוחדים, שיבוץ מורים ערבים במערכת החינוך, בינוי כיתות, וטיפול בליקויי בטיחות.

אחד מהדו"חות שהתפרסמו לאחרונה היה בנושא הוראת המתמטיקה. הדו"ח חשף, כי רק כ-20% מכלל המורים המלמדים מתמטיקה בחינוך היסודי, ו-40% מהמורים המלמדים את המקצוע בחטיבות הביניים, הם בעלי הכשרה אקדמית להוראת המתמטיקה. עוד מצא הדו"ח, כי היקף תוכנית ההתמקצעות של משה"ח למורים המלמדים מתמטיקה בחינוך היסודי, צומצם במידה ניכרת בשנים האחרונות.

דו"ח נוסף, בנושא בינוי כיתות חדשות במערכת החינוך בשנים 2007-2008, מצא כי מספר הכיתות שנבנו בשנת 2007, היה קטן בפועל ב-400 מהמספר שנקבע בהחלטת הממשלה. גם דו"ח מבקר המדינה, שהתפרסם בחודש מאי האחרון, מצא ליקויים לא מעטים בהתנהלות משה"ח. הביקורת החמורה ביותר של הדו"ח הייתה בנושא הטיפול המערכתי של המשרד באלימות במוסדות החינוך. יש לציין, כי על פי הדו"ח חלק ניכר מהליקויים לא החלו בתקופת כהונתה של שרת החינוך הנוכחית, אך מהדו"ח עולה, כי בשנתיים האחרונות לא חל שיפור בהתנהלות המשרד בנושא זה. הדו"ח מצא בין היתר, כי משה"ח אינו מתקצב שעות לתוכניות למניעת אלימות המתקיימות בבתי"ס. כמו כן מצא

מורים בבנק מסד נהנים מבחירה בין שתי חבילות אטרקטיביות וחוסכים מאות שקלים בשנה

חבילת פרימיום

מועדון מורים פרימיום הטבות והנחות בניהול חשבון העו"ש *פרטים בסניפים	אובדרפט חנים בגובה משכורת אחת למצטרפים חדשים ובמשך שנה אחת
הלוואת "כפל רווחה" לכל מטרה עד 16,000 ₪ בריבית שנתית קבועה של 3.21%, להחזר במשך שנתיים	הלוואה למימוש חלום עד 350,000 ₪ משלמים רק ריבית ואת הקרן מחזירים מתי שרוצים (עד 10 שנים) בריבית פריים מינוס 0.5%**

או

חבילת 4U

הלוואה 4U עד 40,000 ₪ ללא הצמדה לשנתיים	"חסכון ענק" חוסכים עד 5% מהמשכורת ונהנים מ-10% ריבית שנתית למשך שנתיים

הטבות נוספות לשתי החבילות

הלוואה למורים בשנת שבתון עד 30,000 ₪ בריבית פריים לתקופה של 36 חודשים	הלוואה לרכישת רכב עד 100% מהמחיר ועד 150,000 ₪ בריבית פריים -1%	"הלוואה ישירה" בטלפון ובאינטרנט עד 80,000 ₪ ללא בטחונות וללא עמלות
מסד להשתלמות קרן חסכון להשתלמות הדואגת לשמור על רמת ההכנסה גם בשנת השבתון ומעניקה זכאות לקבלת הלוואה משלימה.	הנחות והטבות בתוכניות חסכון, פקדונות בשקלים, ניירות ערך ומטבע חוץ	לינוי אישי של המורה בייעוץ להשקעות ובפנסיה לאורך כל הדרך

*בתנאי הלוואות, שיעור הריבית ושאר ההטבות עשויים לחול שינויים מעת לעת בהתאם להחלטת הבנק. למצב בשיק היום והוראות החוק. כל האמור בעלון זה אינו בדרך של ייעוץ השקעה, המלצה ו/או חוות דעת. אלא נועד לשמש הבהרה והסברה בלבד ואינו מהווה תחליף למידע אישי הניתן בסניף הבנק וכפוף להוראות החוק. מתן הלוואות נתון לשיקול הבנק. הבנק רשאי להפסיק את ההטבות בכל עת. כל הזכויות ניתנות למורים המצטרפים והמהילים חשבון עו"ש משכורת בבנק מסד. **ריבית הפריים נכון לתאריך 25.3.08 הינה 4.75%

איך שלא תהפכו את זה...

בנק מסד. הבנק של המורים.

בנק מסד * 348-492

בנק מסד פתח תקווה

תקציב משה"ח - קיצוצים כואבים בתסריט קבוע

משה"ח נאלץ השנה לבצע קיצוצים כואבים בתחומים שאינם קשורים ישירות בבתי"ס

השנה לפי תסריט די אחיד: משרד החינוך מודיע על קיצוץ צפוי; אם נוצר מאבק ציבורי גדול מספיק נגד הקיצוץ, המגיע גם לכותרות באמצעי התקשורת, פונה שרת החינוך לראש הממשלה בבקשת סיוע; משרד ראש הממשלה נרתם לעזרת משה"ח, ומזרים אליו תקצוב נוסף; התוצאה - הקיצוץ מבוטל במלואו או בחלקו. כך למשל הודיע משה"ח בחודש שעבר על כוונתו לבטל את התקציב שהוא מקצה למימון השירות הלאומי במערכת החינוך. הקיצוץ הצפוי, בלמעלה מ-3,000 תקנים לבנות השירות הלאומי, גרם לסערה גדולה במחנה הדתי-ציוני. ראשי המחנה יצאו למאבק, שאלו אף הצטרפו התנועות הקיבוציות. בעקבות הלחץ הציבורי, החליטו משה"ח ומשרד ראש הממשלה להקצות במשותף את התקציב הנדרש להמשך קיומו של השירות הלאומי במערכת החינוך.

ניסיון קיצוץ נוסף של משה"ח היה בתקציב הסייעות האישיות בחינוך המיוחד, העוזרות ל-136 ילדים בעלי נכות קשה. משה"ח ביקש לבטל את הסייעות האישיות בנימוק, כי מדובר ביישום בפועל של החלטה שהתקבלה כבר לפני מספר שנים. משה"ח טוען, כי משרת הסייעת האישית אמנם תבוטל, אך במקומה ייהנו התלמידים מטיפול של צוות רב תחומי בכל כיתה, שבו יש גם סייעת. גזרה זו גררה צעדי מחאה של ההורים שכללו הפגנות כתוצאה מהמאבק הבטיחה תמיר להורים, כי ילדיהם לא יהיו ולו לרגע ללא סיוע בגן או בבית"ס. נכון להיום, הוחזרו הסייעות האישיות לכמה מהתלמידים. שאר ההורים הסכימו להפוגה בת חודש במאבקם, שתסתיים בעוד כמה ימים, במהלך ההפוגה ינסה משה"ח לגבש הצעה, שתהייה מקובלת על ההורים.

תקציב משה"ח ל-2008 הוא הגדול בתולדות המשרד. לתקציב התווספו כ-1.8 מיליארד ש"ח, מתוכם כ-1.32 מיליארד ליישום הרפורמה בחינוך. כמו כן, הסירה הממשלה מעל משה"ח את נטל הקיצוץ הרוחבי, המוטל מידי שנה על משרדי הממשלה, ששיעורו הוא 3%. למרות זאת, נאלץ המשרד לעמוד השנה בקיצוצים כואבים של מאות מיליוני ש"ח, שנבעו מהסכמים עם האוצר שנעשו בשנים קודמות. כמו כן, התחייב המשרד לממן מתקציבו חלק מהרפורמה, דבר שמשמעותו היא קיצוץ נוסף בתקציב פעולות שונות של המשרד. בין הקיצוצים בתקציב 2008; קיצוץ של 193 מיליון ש"ח ביחידות המטה, מתוכם כ-80 מיליון ש"ח בתקציב המינהל הפדגוגי, קיצוץ של 73 מיליון ש"ח בתקציב למגזר הדרוזי, וקיצוץ של 8 מיליון ש"ח בתקציב השירות הפסיכולוגי. משה"ח בראשות תמיר החליט החלטה עקרונית שלא לקצץ בהיקף שעות הלימודים. מסיבה זו הנפגעים העיקריים מהקיצוצים הם התחומים שאינם קשורים ישירות לבתי"ס. כך, למשל, חל בתקציב המשרד קיצוץ בהיקף נרחב, של למעלה מ-40%, בתקציב האגף לחינוך מבוגרים במשה"ח. הנפגעים העיקריים מקיצוץ זה הם האולפנים לעברית, שמרביתם עומדים כנראה להיסגר. הנימוק העיקרי של משה"ח לקיצוץ זה היה הירידה בהיקף העלייה. לחלופין אף ניסה המשרד להעביר את האולפנים, עם תקציבם המקוצץ, לידי משרד הקליטה ולאחרונה אף לידי משרד הגמלאים. חלק ניכר מ-800 מורי האולפנים הם עובדים ותיקים של משה"ח, ולהם הוצעו תנאי פרישה מועדפים. בימים אלה עדיין נמשך מאבקם של מורי האולפנים על עבודתם. קיצוץ זה וניסיונות נוספים של משה"ח לערוך קיצוצים, התנהלו

מאידיאולוגיה לפדגוגיה ופרקטיקה בהוראה: השתלמות מורים/ות לעשיית צדק חברתי

ההשתלמות מיועדת למורים ומורות בפועל המלמדים בבתי"ס בחט"ב ובחטיבה העליונה, במרכז הארץ באזורים מוחלשים.

מטרות ההשתלמות:

- להכשיר מורים/ות בעלי תפיסה, ידע ויכולת לקדם הצלחה של תלמידים מאזורים מוחלשים.
- להעצים מורים/ות להשפיע ולהוביל יוזמות חינוכיות בבתי ספר.
- לחשוף את המורים/ות למושגים בפדגוגיה ביקורתית, ולפרקטיקות הוראה אלטרנטיביות.
- יצירת מרחב ללמידה קבוצתית, בו ניתן ללבן דילמות בעבודה החינוכית.

מבנה ושיטת הלימודים:

- השתלמות בת 56 שעות.
- למידה תיאורטית משולבת עם למידה תהליכית בין ותוך-אישית.
- התנסות ושילוב של ידע עם מיקרים מהשטח.

ניהול מקצועי והנחייה:

הגב' קלרה יונה-משומר - מייסדת ומנהלת ראשונה של ביה"ס קדמה בירושלים, מנחה פדגוגית במכללת סמינר הקיבוצים בתכנית לחינוך לצדק חברתי, סביבתי וחינוך לשלום.

דו' אריאלה בארי-בן ישי - מנהלת התכנית של מנחי קבוצות במכללת בית ברל, מרצה במכללת ספיר, הכשרה וליווי של צוות ביה"ס קדמה בי-ם.

מועדי ההשתלמות: 11.2.2009 - 5.11.2008, ימי ד', 16:30-20:00

יתקבלו מועמדים/ות לאחר ראיון אישי ♦ ההשתלמות מקנה גמול השתלמות

לפרטים הרשמה: עמותת קדמה, 03-6727474, www.kedma-school.org.il, kedma10@017.net.il

■ תלמידים, מורים והורים לומדים על כבוד האדם – בביה"ס היסודי אלמסתקבל בג'לג'וליה התקיים בשבוע שעבר יום שיא בנושא כבוד האדם. היום סיכם תוכנית לימודים שנתית בנושא זה, שהתקיימה בכל שכבות הגיל בביה"ס. בתחילת היום סיפרה לתלמידים אחת המורות, שהצטרפה השנה לסגל ביה"ס, על תהליך השתלבותה. המורה תיארה בפני התלמידים

במהלך היום השתתפו התלמידים בתחנות חווייתיות בנושא כבוד האדם. הפעילויות בתחנות פותחו על ידי צוות המורים בביה"ס. בפעילויות שולבו תכנים החשובים לקהילת ביה"ס, כמו ציטוטים מדברי הנביא מוחמד.

את החששות שליוו אותה עם כניסתה לתפקיד. כמו כן סיפרה המורה על התמיכה שקיבלה מצוות ביה"ס, שבה לידי ביטוי במיוחד כאשר חלתה. במהלך היום השתתפו התלמידים בתחנות חווייתיות בנושא כבוד האדם. הפעילויות בתחנות פותחו על ידי צוות המורים בביה"ס. בפעילויות שולבו תכנים החשובים לקהילת ביה"ס, כמו ציטוטים מדברי הנביא מוחמד. אחת הפעילויות אף עסקה בנושא ההתמודדות עם קונפליקטים בין חמולות ביישוב. בשכבות הצעירות התמקדה הפעילות בתחנות בהענקת כלים לתלמידים להביע את רגשותיהם. באחת התחנות למשל התבקשו הילדים לתאר מתי במהלך היום הם מרגישים תחושות שונות. תלמידי השכבות הבוגרות יותר התאספו בחדר הווידיאו של ביה"ס וצפו בסרטונים, שבהם תיארו תלמידים ומורים אירועים של פגיעה בכבודם. באחד הסרטונים סיפרה תלמידה כבדת שמיעה על

תלמיד שלעג לה בעת שדיברה בשפת הסימנים. בעקבות הצפייה בסרטונים, התקיים דיון על הדרכים הנכונות להתנהג במקרים דומים.

השנה השתתפו המורים בבי"ס אלמסתקבל בסדנה לבניית קוד אתי, שאותה ערכה המכללה לאיכות השלטון. מהמכללה נמסר, כי הסדנה הותאמה במיוחד עבור המגזר הערבי. במהלך הסדנה למדו המורים על אתיקה וערכים, והחלו בבניית הקוד האתי הבית ספרי.

עוד נמסר, כי גם הורי התלמידים השתתפו השנה בסדנאות בביה"ס בנושא כבוד האדם. הסדנאות חיזקו את מידת המעורבות של ההורים בחיי ביה"ס. בימים אלה מודפס עלון בית ספרי, שבהפקתו השתתפו הורים, תלמידים ומורים.

■ התלמידים פיתחו מיגונית אישית – קבוצת תלמידים מביה"ס היסודי חופים בקיבוץ יד מרדכי שבאזור עוטף עזה, זכתה החודש במקום השני בתחרות "אוצרות המדעים" של אינטל. מביה"ס נמסר, כי הקבוצה הייתה היחידה שייצגה בי"ס יסודי מבין שמונה הקבוצות שהעפילו לגמר. הקבוצה זכתה בפרס על המצאת "מיגונית אישית", המיועדת להגן על מי שנמצא בחוץ בעת התקפת טילים. התלמידים מספרים, כי החליטו לחפש פיתרון צמוד ומיידי למיגון אישי, מכיוון שלא תמיד הם נמצאים בקרבת מבנה כשנשמעת אזעקת "צבע אדום". במהלך עבודת החקר שקדמה לפיתוח המיגונית, חיפשו התלמידים חומר העמיד בפני רסיסים, שהוא קל ואינו יקר. התלמידים בדקו חומרים ומתכות שונים, ולבסוף בחרו בחומר הנקרא קבלר. החומר נמצא באפודי מגן ובקסדות, ותפקידו להגן מפני רסיסים וקליעים. התלמידים גילו כי החומר חזק כמו פלדה, משקלו קל ומחירו זול יחסית. מהחומר בנו התלמידים מיגונית בצורת תיבה, שניתן לקפלה למלבן נוח לנשיאה כשאינה בשימוש. לדבריהם, משקל המוצר שפיתחו נמוך, ולכן גם ילדים יכולים לשאת אותו.

בר גוטמן, בן 10 מחיפה, תלמיד כיתה ד' מבית הספר טשרניחובסקי, נבחר לראש ממשלת הילדים של ישראל

במקביל לבחירת ראש הממשלה, נבחרו גם שרי מיני ממשלת הילדים של ישראל

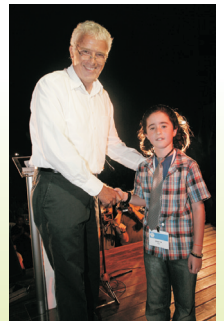
מאות ילדים מכל רחבי הארץ השתתפו בטקס הכתרת מיני ממשלת הילדים הראשונה של ישראל, פרויקט דמוקרטי, ערכי וחינוכי ראשון מסוגו בעולם.

האירוע המרגש נערך ביוזמת חיים רוגטקה מנכ"ל פארק "מיני ישראל", ובשיתוף רשת "זמן מעריב", בנק דיסקונט, רשת ברגר קינג וציבלין תקשורת לצעירים. את הפעילות התקשורתית הוביל משרד יחסי הציבור רונן הלל תקשורת. **בר גוטמן** בן 10 מחיפה, תלמיד כיתה ד' מבית הספר טשרניחובסקי, נבחר לראש ממשלת הילדים ולשר איכות הסביבה.

השר לביטחון פנים מר אבי דיכטר, שכיבד את האירוע בנוכחותו, הכתיר מספר שרים וביניהם את השר לביטחון פנים - **גיל אורן**.

שאר השרים הנבחרים של מיני ממשלת הילדים של ישראל:

- ♦ **ניצן בלאו** - שרת הביטחון ♦ **יובל דקל** - שר החוץ ♦ **עיינה ריינר** - שרת החינוך ♦ **אסף ביסקר** - שר המשפטים ♦ **יהל גלעדי** - שר האוצר ♦ **עומר גביש** - שר התקשורת ♦ **נועה קמיר** - שרת התחבורה ♦ **יהוראי דיין** - השר לפיתוח הנגב ♦ **עמיעד דביר** - שר הבריאות
- ♦ **גיל קונץ** - שר הפנים ♦ **ניצן בן גל** - שר הרווחה ♦ **שיר סביון** - שרת התיירות ♦ **דור מעיין** - שרת קליטה ♦ **דניאל שפרינצק** - השרה לענייני גימלאים,

ממשלת הילדים של מיני ישראל הינה יוזמה אשר מטרתה היא חינוך כלל הילדים תושבי הארץ (ללא הבדל לאום, דת, מין) ללמוד ולהתנסות בהליך הדמוקרטי של בחירות וניהול ממשלה.

ניתן לקבל פרטים נוספים בטלפון: 08-9130000.

נשיות, ניהול ומגדר בנגב - סיפורה של מנהלת בי"ס במגזר הבדואי

שקיבלה הייתה ממנהלת מהמגזר היהודי, שאיתה היא מתייעצת עד היום.

סגנון ניהול נוקשה ולא משתף

החוקרת מציינת, כי החסמים של החברה הפטריארכאלית ממשיכים ללוות את אמירה כמנהלת. לדברי המנהלת, היא נתונה כל הזמן לביקורת, וצריכה להוכיח מחדש את מקצועיותה. מדבריה עולה, כי החברה הגברית עדיין אינה רואה בה ראויה לתפקיד. "הם הרגישו שאנסתי תפקיד שאיננו שלי", אומרת המנהלת.

מהמחקר עולה, כי הצורך להוכיח שאינה נופלת בעבודתה ממנהל גבר, השתקף בסגנון הניהול הקפדני והקשוח, שהנהיגה אמירה בביה"ס בשלוש שנותיה הראשונות בתפקיד.

כמו כן אמירה השתמשה בניהול משתף רק לכאורה. לדבריה, היא הייתה מכוונת את הדיונים עם המורים כך שהחלטותיהם תאמו תמיד את החלטותיה שלה. מדובר בסגנון ניהול בעל שתי פנים; כלפי חוץ נראה היה שאמירה משתפת את המורים בהחלטות, אך למעשה היא קיבלה את החלטות בעצמה קודם לכן. בקהילה היה סגנון התנהלותה של אמירה שונה עם גברים ועם נשים. עם הגברים הייתה קשוחה ומקצועית. עם הנשים והילדים הייתה אימהית ועדינה. מסיבה זו, אימהות רבות, שלא הגיעו לביה"ס כשהוא נוהל על ידי גברים, החלו להגיע לפגישות ההורים. למרות התנהגותה האימהית עם נשות הקהילה, הקפידה אמירה להתנהג בקשיחות כלפי המורות בביה"ס. לטענתה, מטרת התנהגות זו הייתה להכשיר מורות להיות בצוות המנהל. ואכן, לאחר שלוש שנים בחרה אמירה שלוש מהמורות שעמדו בדרישותיה הקפדניות להיות בצוות הניהול של ביה"ס.

מעבר לסגנון ניהול רך ומשתף

לאחר שלוש שנים שבהן ניהלה אמירה את ביה"ס ביד רמה, והוכיחה לקהילה את מקצועיותה בתפקיד, היא החלה לרכך את סגנון הניהול שלה. לדבריה, הפכה בשנה הרביעית לניהול למתחשבת יותר, אם כי עדיין היא מקפידה מאוד ברמה המקצועית. סגנון הניהול החדש בא לידי ביטוי בניהול שיחות חולין עם המורים בחדר המורים וביציאה עמם לפעילות חברתית, מה שלא עשתה קודם לכן. המנהלת מציינת, כי עברה לסגנון ניהול רך יותר מכיוון שכעת היא חשה ביטחון עצמי רב יותר, הצלחה ויציבות.

החוקרת מציינת, כי סגנון הניהול החדש של אמירה, שלא היה נהוג בביה"ס ביישוב קודם לכן, גרר תגובות ביקורתיות בקרב מנהלים עמיתים. אולם המנהלת סבורה, כי ההתקרבות למורים אינה פוגעת במעמדה. לדבריה, היא מסוגלת להיות חברה ומנהלת בו-זמנית מבלי לפגוע במקצועיותה. מעדויות מורים בביה"ס ניכר, כי הם הפנימו את השינוי וקיבלו אותו.

בגיליון האחרון של כתב העת מגמות, מתפרסם מאמר של ד"ר סראב אבורביעה-קוידר מאוניברסיטת בן גוריון. המאמר מסכם מחקר איכותני (מחקר המתאר התנהגויות ותפיסות מנקודת הראות של הנחקרים עצמם), שערכה החוקרת על אחת ממנהלות ביה"ס הראשונות במגזר הבדואי. המחקר מתאר את המאבק הפנימי והחיצוני שניהלה אמירה (שם בדוי) כדי לזכות בתפקיד ולמסד את מעמדה כמנהלת בתוך ביה"ס ובקהילה.

נשיות, ניהול וכוח בחברה הבדואית

מטרת המחקר הייתה לבחון את הקשר בין ניהול, נשיות וכוח במגזר הבדואי. במחקר נבחן השימוש בכוח של המנהלת מול החברה הבדואית הפטריארכאלית, שבה הדומיננטיות הגברית מציבה חסמים בפני התקדמות נשים לתפקידי יוקרה וכוח. כמו כן נבחנו סגנון הניהול של המנהלת והדרך בה בנתה את זהותה המקצועית והחברתית. המחקר נערך באמצעות ראיונות עם המנהלת, שהיא אם לארבעה בנים ובעלת השכלה של 17 שנות לימוד. הראיון הראשון התקיים ב-2002, בסוף שנת הניהול הראשונה. הראיון האחרון התקיים בסוף שנת הניהול הרביעית. כל ראיון נחלק לשניים - בחלק הראשון התבקשה המנהלת לספר את סיפור חייה המקצועיים, ובחלק השני היא נשאלה שאלות על סגנון הניהול שלה. בסוף שנת הניהול הרביעית ערכה החוקרת גם ראיונות עם מורים ומורות בביה"ס שאותו ניהלה אמירה, כדי ללמוד כיצד הם רואים את תפקודה בתפקיד הניהולי.

המאבק לקבלת משרת הניהול

אמירה הייתה בין הנשים הראשונות מהשבט שלה שלמדו בתיכון ובאוניברסיטה. היציאה ללימודים לוותה במאבקים קשים, למרות תמיכתו של אביה. כדי להשיג את תמיכת הקהילה בלימודיה, אמירה הייתה צריכה להציג את עצמה כדמות אישה מכובדת בחברה הבדואית, כלומר "לשחק" דמות פסיבית. התנהגות זו ליוותה את אמירה בתיכון וגם במהלך לימודים האקדמיים. לדברי המנהלת; "אישיותי האמיתית לא הייתה גלויה, את ההצגה הזאת הייתי חייבת לשחק".

לאחר שנים של עבודה כמורה, החליטה אמירה להתמודד על משרת הניהול, שעד לאותה עת נחשבה כתפקיד גברי בלבד. בתפקיד ראתה פיצוי על הקיפוח שחוותה במשך השנים. המנהלת מספרת, כי כשנודע על מועמדותה לתפקיד זעמו עליה בקהילה, והיא ומשפחתה אף קיבלו אימונים טלפוניים.

למרות זאת הציגה אמירה את מועמדותה לתפקיד. לדבריה, במקום שהאימונים ירפו את ידיה הם חיזקו את עקשנותה.

לאחר שמונתה לתפקיד, אמירה לא זכתה לתמיכה מעמיתיה המנהלים במגזר הבדואי. המנהלת מספרת, כי התמיכה היחידה

חוויה של יום ולילה בתמנע
סיורי שקיעה בחודשים יולי-אוגוסט 8/7/08 עד 23/8/08

אילת מנע
זה לא זה בלי זה

בואו לגלות את הסודות הקסומים של פארק תמנע וליהנות ממסע חרתק ובלתי נשכח בין חקופות ואוצרות טבע

משך הסיור כ-3.5 שעות

בתכנית:

- מיצג מולטימדיה - מכרות הזמן • סיור שקיעה מודרך בקשת ביקור באתרים: פטריה, עמודי שלמה, מקדש האלה תח'ור ועוד מפגש מרתק עם המלך שלמה • סיור באתרי הנוף המוארים ביקור באוהל מועד • מילוי בקבוק בחול צבעוני באגם תצפית כוכבים • מוסיקה מדברית

חאן המלך שלמה- ארוחות מדבריות (בתוספת תשלום)

סיורים בהזמנה מראש בלבד
שעות פתיחת הפארק: בימים א' - שבת מ- 8:00-13:00
בימים ג', ד' ושבתי, סיורים מודרכים משעה 17:00

08-6316756

■ חינוך לדמוקרטיה – בכפר הנוער חוות הנוער הציוני בירושלים, התקיים לאחרונה סמינר בינלאומי בנושא חינוך לדמוקרטיה. את הסמינר ערך המינהל לחינוך התיישבותי-פנימייתי בשיתוף עם עיריית ירושלים ושגרירות איטליה בישראל.

אחד הנואמים המרכזיים בסמינר היה מנהל הפנימייה הטיפולית "מלבורי בוש" בבריטניה, ג'והן דיאמונד. דיאמונד הדגיש בדבריו, כי חשוב ליצור בפנימייה אקלים חינוכי דמוקרטי, גם כשמטפלים בילדים פגועים רגשית. לדבריו, זהו מרכיב חיוני בהפיכתם של ילדים בעלי רגשות של עוינות, לבני אדם המסוגלים לקבל ולהעניק אהבה.

מנהל המרכזייה החינוכית של המינהל לחינוך התיישבותי-פנימייתי, ד"ר שלום שמאי, הדגיש בדבריו בסמינר, כי יש להעביר אחריות וסמכות במידה רבה ככל האפשר לחניכים בפנימייה. לדבריו, קבלת אחריות והסמכות מכינה את בני הנוער לקראת חייהם כבוגרים בחברה דמוקרטית. שמאי הוסיף, כי מדיניות חינוכית זו מיושמת בכפרי נוער רבים בארץ. חניכים מחוות הנוער הציוני אמרו בסמינר כי הם חשים את עצמם שותפים מלאים לניהול של כפר הנוער. בני הנוער ציינו כי הם יכולים לבטא את דעותיהם ותחושותיהם בפני חברי הצוות ללא שום חשש.

מחוז צפון

■ מגבה – "לצערנו לא הצלחנו להפוך את ביה"ס לאזור מוגן. אני מגבה כל עובד הוראה, שנוקט יד תקיפה באופן מוצדק נגד תלמיד אלים". כך אמרה שרת החינוך, יולי תמיר, במהלך סיור שערכה בשבוע שעבר בבתי"ס במועצה האזורית גלבע. תמיר הוסיפה, כי היא אופטימית מאוד לגבי הסיכוי של רפורמת אופק חדש להביא לשיפור בהישגים החינוכיים והלימודיים בקרב התלמידים.

במסגרת הסיור ביקרה שרת החינוך במתנ"ס בכפר מוקייבלה, שבו צפתה בפעילות משותפת של בני נוער יהודים וערבים בנושא דו-קיום, ובאשכול הגנים ביישוב גן-נר. את הסיור חתם מפגש עם מנהלים, מורים ואנשי חינוך בתיכון עמק חרוד.

■ פרסי החינוך – כ-550 מפקחים, מנהלים ומורים השתתפו בשבוע שעבר בטקס הענקת פרסי החינוך של מחוז הצפון לשנת תשס"ח. האירוע התקיים בקיבוץ יפעת. בפרסים לצוותי חינוך

מצטיינים זכו; צוות המורים של ביה"ס נועם נריה בבית שאן, צוות הנהלת הקמפוס החינוכי בקיבוץ עין המפרץ, צוות מורי המתמטיקה בביה"ס העל יסודי בחורפיש, צוות ההערכה בביה"ס היסודי הראשונים במעלות, וצוות רכזי המקצוע בחטיבת הביניים בוקעתא.

בפרסים לגננות ומנהלים מצטיינים זכו; מנהל ביה"ס הגליל בנצרת, פייסל טהא, מנהלת בית חינוך דליות ביקנעם, סימה ניסלבאום, גננת גן הילדים בית ג'אן, עזה זאדת, מנהלת ביה"ס כלנית בכרמיאל, אסנת ארם, ומנהל ביה"ס האר"י בצפת, הרב דב סנדמן.

בפרסים למוסדות חינוך מצטיינים במחוז זכו; ביה"ס מקיף א' במג'אר, אולפנת צביה במעלות, גן האירוסים בשלומי, ביה"ס לחינוך מיוחד ניצנים בעכו, ביה"ס היסודי-קהילתי אלחורש בנצרת, וגן הברושים בקיבוץ איילת השחר. בפרסים לאנשי מינהל חברה ונוער מצטיינים מהמחוז זכו; המורה לשל"ח וידיעת הארץ, צפריר מינצר, מנהלת יחידת הנוער במועצה האזורית גולן, ליאת כהן רביב, מנהל יחידת קידום נוער בכפר מע'ר, כמיל עסאקלה, ויחידת הנוער בקריית שמונה.

מנהלת המחוז, אורנה שמחון אמרה בטקס, כי אנשי החינוך, ובמיוחד הזוכים בפרסי החינוך המחוזיים, הם ההון האנושי שמשמש חומר דלק להתנעת מערכת החינוך במחוז ולהובלתה קדימה.

מחוז חיפה

■ מרחב פתוח – עיריית חיפה והמחוז ערכו בשבוע שעבר כנס במתכונת "המרחב הפתוח". נושא הכנס, שנערך במרכז פסג"ה בעיר, היה "מהו השינוי לו אנו מייחלים במערכת החינוך, ומה עלינו לעשות כדי לממשו"? בכנס השתתפו מנהלים, מורים, תלמידים ותושבי חיפה המעורבים במערכת החינוך.

מחוז מרכז

■ מצוינות והצטיינות – מחוז מרכז ערך בשבוע שעבר כנס לסיום שנת הלימודים בנושא "מצוינות והצטיינות". בכנס הוענק פרס החינוך המחוזי לשנת תשס"ח ל-15 מוסדות חינוך. מוסדות החינוך הזוכים בפרסים הם; גן תיבת החלומות בראשון לציון, בתי"ס היסודיים רמות ויצמן ונועם ביבנה, תיכון אוסטרובסקי וביה"ס היסודי יחדיו ברעננה, ביה"ס לחינוך מיוחד יהודה הלוי בנתניה, ביה"ס היסודי בן צבי בנס ציונה, ביה"ס

היסודי זבולון המר בלוד, ביה"ס היסודי נופים בראש העין, ביה"ס היסודי אורנים בפתח תקווה, ביה"ס מפתן ארזים ביבנה,

גן תיבת החלומות בראשון לציון, ובתי"ס רמות ויצמן ביבנה, אוסטרובסקי ברעננה, ויהודה הלוי בנתניה נבחרו גם כמועמדי המחוז לפרס החינוך הארצי.

גן האתרוג בנתניה, גן אנקור ביבנה, אשכול הגנים הציפורים בכפר ברא, וביה"ס היסודי רמז ביהוד. גן תיבת החלומות בראשון לציון, ובתי"ס רמות ויצמן ביבנה, אוסטרובסקי ברעננה, ויהודה הלוי בנתניה נבחרו גם כמועמדי המחוז לפרס החינוך הארצי.

בטקס הוענקו פרסים גם לזוכים בפרס החינוך היישובי המחוזי לשנת תשס"ז – הערים כפר סבא וגני תקווה והמועצה המקומית אלפי מנשה.

בכנס נמסר, כי המחוז המליץ להעניק למנהלת תיכון רמלה-לוד, רות קופינסקי, פרס חינוך ארצי על מפעל חיים.

מחוז דרום

■ ייקח על עצמו – משרד הבינוי והשיכון ייקח על עצמו את בניו בתי"ס הממוגנים בשדרות, על כך הודיעה שרת החינוך, יולי תמיר. שרת החינוך נדרשה לנושא העיכוב בבניית בתי"ס הממוגנים במהלך ביקור בבי"ס גיל-רבין ביישוב, שערכה בשבוע שעבר. בינוי בתי"ס הממוגנים בשדרות הועבר החודש מידי החברה למשק וכלכלה של מרכז השלטון המקומי. הסיבה לכך – התברר כי ההתקשרות עם החברה, באמצעות פטור ממכרז, הייתה בניגוד לחוק המכרזים. משרד הבינוי והשיכון יקים את בתי"ס הממוגנים בתיאום עם משה"ח ועם פיקוד העורף.

■ סדר אחיד – נכנסנו במחוז לרפורמה בצורה מובנית ומסודרת", כך אמרה מנהלת המחוז, עמירה חיים, במהלך מפגש עם מנהלים ומורים מובילים, שהתקיים בשבוע שעבר, במסגרת ביקורה של שרת החינוך בשדרות. לדברי חיים, היא הנהיגה סדר אחיד של כניסה לרפורמה ב-60 בתי"ס במחוז שהצטרפו השנה לאופק חדש. לדבריה, מטרת פעולה זו הייתה שלא כל ביה"ס ייכנס לרפורמה בדרך משלו, ויווצר מצב שבו ביה"ס אחד יצליח בהטמעתה ואחר ייכשל. בשנת הלימודים הבאה יצטרפו לרפורמה 90 בתי"ס במחוז דרום.